

fal, a ki maga sem királyi vér, bár családjának ősnemesi származása az 1404-dik évre vihető vissza. Julius 2-án, kedden jelentette be egy királyi izenet a nagy ujságot az angol alsóház előtt, mire a pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a királyi menyasszony számára adandó apanage iránt.

E házasság, mely most élénken foglalkoztatja a sajtót és a közvéleményt, ismét szép tanúságot tesz az angol uralkodó családban ott-honos, előítélet nélküli fesztelenségről. *Lujza Viktoria Alexandra Dagmar* hercegnő 1867 febr. 20-án született harmadik gyermeke a walesi hercegi párnak s többi hugaival együtt a legszerényebb viszonyok között nőtt fel, úgy hogy mint mondják, mindeddig a három nővérnek nem is volt külön, hanem csak egy közös hálószobája s az is a legegyszerűbben butorozva. Másikülben is egészen visszavonult életet folytattak gyermek- és tanuló-szobáik falai közt, hová egész felsejűlt korukig kárhoztatta az angol puritán nevelés.

Völegénye skóthoni s a Macduffok ősrégi családjából származik. *Fife* lord évek óta a legkeresettebb brit völegényjelölt volt és hideg tartózkodásával sok számító anyát és még több számítóbb leányt ejtett kétségbe. Végül mint javithatatlan agglegényről lemondtak róla. *Fife* lord nem fiatal már; alacsony, testes természetével, vörösbarna szakállával, mely bár barátságos, de épenséggel nem klasszikus szépségű, egészséges színű arcot foly körül, nem számítható azon férfiak közé, kik festőnek vagy szobrásznak mintául szolgálhatnának; azonban tökéletes gentleman, kissé büszke lényében, de szeretetreméltó, jószívű, nagy műveltségű, természetes humorral megáldva, azonkívül rendkívül gazdag, jótékony és adakozó.

Fife lord családfáját fölviszi egészen ama vitéz Macduff, ki a zsarnok Macbeth leverésében oly előkelő szerepet játszott. Skótszámban *Fife* lordé *Sutherland* herceg mellett a legnagyobb birtok; 200,000 acre a tulajdona évi 70,000 font (840,000 frt.) bérjövdelemmel. *Fife* lordnak van azonkívül birtoka Angliában is, a hol szomszédja a walesi herceg, valamint Skóciában a királynő. Londonban a lord csöndes társa a *Herries*, *Farquhar* és társai féle nagy banküzletnek, s ennek révén is sok pénzt szerzett. Nem csoda, ha, a mint mondják, a grófnak egy jámbor skót földije e házasság első hírére így kiáltott fel: «Hech mon! The Queen maun be a prood woman the day!» (Ejha, a királyné ugyancsak büszkének érezheti magát most!)

Fife lord, ki csak nyolcz évvel ifjabb, mint az 1841-ben született walesi herceg, évek óta a trónörökös legbensőbb barátai közé tartozik és a legkedveltebb személyek egyike úgy ennek házában, mint az udvarban. Anyja a királynő legjobb barátnőinek egyike volt és *Fife* lord gyermekora óta szoros érintkezésben állott a királyi családdal.

1874-ben *Fife* lord föllépett jelöltnek a parlamenti választásokban, a legszélsőbb liberálisokhoz csapott és ellenjelöltjének, egy őstornyak legyőzése után egy őskonzervatív kerületben azonnal oly radikális reformtervvel lépett föl, hogy a landlord-párt nyíltan szakított vele. Ő volt az első, a ki a skót ügyek számára külön minisztert követelt — a mely követelést csak tizenkét évi harcz után teljesítették. Egészben véve azonban *Fife* lord nem játszott oly politikai szerepet, mint a melyet vártak tőle. Az 1880-iki Gladstone-miniszteriumban külügyi al-államtitkár volt és 1882-ben külön küldetéssel a szász udvarba ment, hogy megvigye a királynak a térszalagrendet s itt megnyerte a király kegyét, ki őt az ernesti házi-renddel dekorálta.

Lord *Fife* 1879-ben örökölte atyja birtokát és azonnal valósitotta uradalmában a földbérlet-kérdésben általa javasolt reformokat. Leszállította a bérletösszeget, biztosította a bérlok jogait és csakhamar a skót felföld legkedveltebb lordjává lett. Évente nagy népünnepélyre gyűl össze a nép birtokain és itt teljes fényében érvényre jut a Macduffok hagyományos vendégszeretete. A királynő is meglátogatta ez ünnepélyt.

A 14 négyszögmetrföldnyi park közepén levő Duff-kastélyon kívül, melyet szerényen Duff-housenak neveznek s melynek renoválására néhány éve 40 ezer font sterlinget fordítottak, s gyönyörű könyvtárral, érem- és régiségtárral bir, van még *Fife* lordnak három kastélya Skótszámban, egy Angliában, egy bájos nyaralója —

LÚJZA ANGOL KIR. HERCEGNŐ MENYEGZŐJE: A KIRÁLYNŐ A SZERTARTÁS VÉGÉN KEZET FOG FIFE LORDDAL.

Sheen-house — Richmond mellett és két palotája Londonban. Ezek egyikének muzeumában van elhelyezve egy érdekes emléktárgy, mely bennünket is kíváncsian érdekel, a miért be is mutatjuk itt — egy kis vasbuzogány t. i., melyet állítólag Attila hún király hordozott volt. Különben *Fife* grófot, illetőleg most már herceget, jellemét tekintve kissé melankholikusnak és kevésbé közlékenynek tartják, a ki nem igen szereti a nagy világot.

A menyegző mult hó 27-én fényes szertartások közt ment végbe, s azt megelőzőleg *Fife* lord hercegi rangra emeltetett. Az ünnepélyen jelen voltak a görög király és a dán trónörökös is s a Buckingham-palota kis kápolnája ez alkalomra ünnepi színben pompázott. Az oltár aranyos bibor terítővel volt leborítva, rajta az arany urvacsorás tállal, illatozó virágok közt. Az oszlopokat fehér rózsák fonták körül s füzérekben csüngtek le oszlop és oszlop közt. Nagy pálmafa emelkedett a szoszéken is és virágok borítottak minden padot.

A királyné a hesseni nagyherceg karján jelent meg s igen jól nézett ki ezüst csillagokkal behintett fekete öltözetében, fején és vállain csipkével és kis gyémánt koronával. A mátkapár a Lohengrin-induló hangjai mellett lépett a templomba s mély hajlongással haladva el a királyné előtt, elfoglalta helyét. *Lujza* hercegnő gazdag fehér satin-duchesse ruhát viselt, a derékhoz erősített igen hosszú uszálylyal, s az alj elejé és oldalai pompás point de gaze szalagokkal díszítve, közbe szőtt narancsvirág-füzérekkel. A derék ugyanolyan szatinból V alakun kivágva, magas Medici-gallérral és könyökig érő antik csipke-ujakkal s hasonlóan díszítve. A ballvárlól a jobb csipőig narancsvirág-füzér folyt alá s a koszoru is a hagyományos angol narancsvirág volt, rendkívül szép point de gaze fátyollal. A nyoszolyóleányok — a menyasszony hugai és a

schleswig-holsteini hercegnő, mind féluszályu rózsaszín faille ruhában, egyként öltözve jelentek meg, kezeikben rózsacsokrokkal s hajukban is rózsával.

Rövid szertartás után, melyet a canterbury-i érsek végzett, a királynő megcsókolta unokáját, a királyi család tagjai kezét fogták a völegény-nel s a fényes társaság Mendelssohn Nászindulója hangjai mellett hagyta el a templomot.

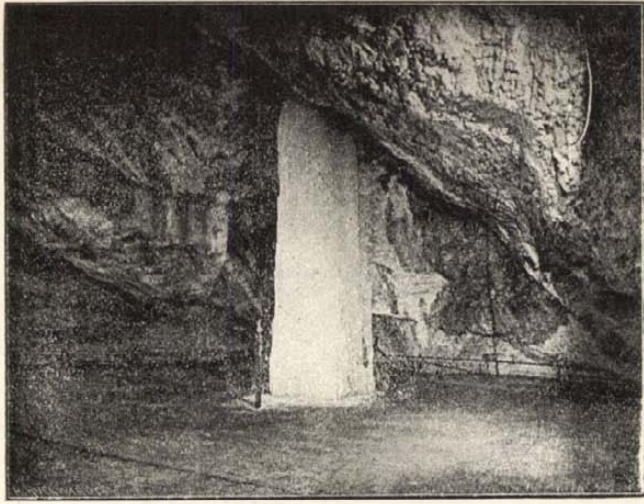
ATTILA ÁLLÍTÓLAGOS BUZOGÁNYA FIFE LORD GYŰJTEMÉNYÉBEN.

A DOBSINAI JEGBARLANG VILLAMOS VILÁGÍTÁS MELLETT.

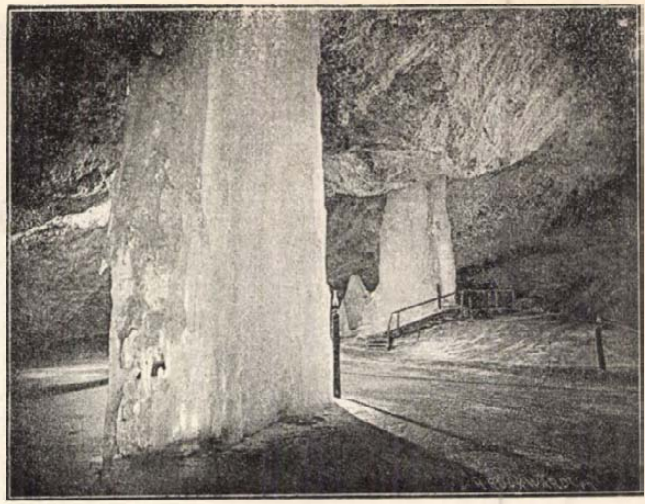
A «Vasárnapi Ujság» hasábjain már többször volt e csodás jégvilág sikerült rajzokban bemutatva; de hogy milyen lehet a mai tökéletesen bevaló elektromos világítás mellett, — arról még nem volt említés. E világítás mellett tünteti fel két képünk a barlang két részletét.

A nagy terem, mely a barlang főüregét képezi, legkiválóbb része a föld alatti jégvilágnak. Itt van a legérdekesebb jégalakzat is: a három jég-oszlop, melyek közül első képünk az egyiket, második képünk pedig a más kettőt mutatja. Ezek mind tiszta kékes színben játszó jégtömegből állanak, s 8—10 méter magasságig nyúlnak fel, 2—3 méter átmérő mellett. Ez az egész jég-szalón egyes részleteiben és összevéve oly varázsképet tüntet elénk a villamos világításnál, hogy az «Ezer-egy éj» mesevilágában érezzük magunkat.

A nagy terem megelőzi mindjárt a bejárat után a kis terem, melyben a víz-zuhata, fatörzs, pinczeajtó, s számos egyéb meglepő jégalakzatok érdemelnek említést.

A NAGY TEREM EGYIK JÉGOSZLOPA A FELSŐ BARLANGRÉSZBEN.

A NAGY TEREM 2-IK ÉS 3-IK JÉGOSZLOPA. (JÉGSZALON.)

A DOBSINAI JÉGBARLANG VILLAMOS VILÁGÍTÁS MELLETT.

A kis és nagy terem a barlang felső részletét alkotják.

Az alsó részletben a folyosó, a lugas, alagut, góth stílű kápolna, a gyémánt függöny, orgona, óriási vízesés, pokol, stb. említésre legméltóbbak.

Az elektromos világítást a barlangba Ruffiny Jenő, a barlang felfedezője, és Zsembery Tivadar 1887-ben vezették be, s az ma oly tökéletes, hogy arról bel- és külföldi szakemberek, továbbá olyanok is, kik az 1883-iki bécsi nemzetközi villamos kiállítás nagyszerűségében is gyönyörködtek, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Valamivel a jégbarlang alatt, a fenyvesben, a sziklák között áll a gépházban a tiz lóerejű gőzgép, a dynamo-gép s az akkumulátor-csoport. A gépháztól a fenyvesen keresztül rendes távirdai oszlopok a villam és telefon sodronyait vezetik a barlangba.

Belépve az első kis terembe, bámulva áll meg a szemlélő a nem várt káprázatos látvány előtt. Gyönyörű kékes halvány fényt áraszt az első ivlámpa 3000 normális gyertya-erejével, úgy, hogy a tágas nagy üreg legtávolabbi szögletében is kényelmesen lehet olvasni. A fény a hatalmas szép üregben úgy hat, mint a számtalanszor sokszorosított holdvilág; a tetőzet finom jégburkolata milliárd csillogó jegeczeivel valami tündéres látványt nyújt.

Még nagyobb és meglepőbb a benyomás a nagy teremben; az óriási jégtömegek, a filigrán, fenyőgalyakhoz hasonló jégképződmények, a ki sebb-nagyobb jégoszlopokon egyenként bámulatra, gyönyörre ragadnak. Ez a terem is ivlámpákkal van világítva.

Rendkívül meglepő a hatás a barlang azon részében, mely a mélységbe levezet azon impozáns jégfal mellett, melybe lejjebb a kápolna van vésvé. E kápolna a barlang egyik legszebb része, hasonló a sóbányákban levő üregekhez; a kápolnai korridor is ivlámpa által van világítva. A többi lámpa a Pokol nevű részben ég, s a hatás itt is nagyszerű. Az egyik oldalon a mesés magasságu jégfal, lent a mélységben kísérteties halvány világosságban a hatalmas köhalmaz.

Szóval az elektromos világítás tökéletesen sikerült és minden tekintetben meglepő. A különben is fényes sikert koronázza még az is, hogy a barlang egyes részeit Edison-féle izzó lámpák is világítják.

A dobsinai jégbarlangra vonatkozólag álljanak itt a következő jegyzetek:

Az 1870. július 15-én fölfedezett barlangot 1—1½ fél óra alatt bejárhatni.

Levegőjének legmagasabb hőmérséklete +5° C. volt a külső 23° C. hőmérsék mellett; a leghidegebb pedig —9° C. volt, mikor a külső léghőmérséklet —22.5° C. volt. Az évi középhőmérséklet a barlangban —0.2° C.

A barlangot 1888-ban összesen 2596 személy látogatta meg, ezek között belföldi 1508, külföldi 1088. Tehát 167 személylyel több, mint 1887-ben. A barlang felfedezése óta volt összesen 29,424 látogató. Az elektromos világítás óta a látogatók évi gyarapodása átlag 400-at tett. De mi ez!? Bizony elkelne nagyon egy egészen idáig vezető vasut!

A KISDEDNEVELÉSI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA.

A kisdenevelésnek, a kicsinyekkel való bánásnak szemléleti képét tárja föl és a társadalomhoz intéz föl-szólítást az a kiállítás, mely e hó 8-ikán nyílt meg a fővárosban, a Mária-Dorothea-egylet buzgólkodá-

sából. A megnyitás külsőségeiben szerény ünnep volt, de maga a kiállítás a tanulságoknak rendkívül érdekes sorozata, és egyik nevezetes eredménye a társadalmi mozgalomnak, mely a kisdetek védelmére, a kisdetovásra oly öröndetesen erősödik hazánkban. A szülők, a művelt közönség s mindenki, a ki a kisdetek nevelése iránt érdeklődik és fogékony, nagy érdekléssel és okulásal nézheti végig a kiállítást.

A régi Belezna-kert helyiségei vannak átalakítva a kiállítás céljaira. A vén épület külsejét is feldíszítették lobogókkal, czimerekkel. E hó 8-ikán délelőtt nagy közönség gyűlt össze a Belezna-kert előtt, a kerepesi uton. Bent a rendezők és meghívottak csoportosultak.

Ott voltak többek közt: Schnierer Gyula miniszteri tanácsos, De la Barre francia főkonzul, Klamarik osztálytanácsos és Hanzély kir. tanácsos, a kultuszminisztérium képviselőjében, Tóth József tanfelügyelő, a nevelésügy számos barátja, tanárok, tanítók, tanítónők, orvosok, több képviselő, a nőegyletek elnököi, stb.

A rendezőség a kiállítás megnyitására Klotild főheczegasszonyt várta, a ki azonban közbejött akadály miatt nem jelenhetett meg. Így pontban tíz órakor Schnierer Gyula a kiállítás bejárata előtt állást foglalt és megnyitó beszédet tartott. «Az országos kisdetnevelési kiállítás — ugymond — három főirányban érdemel figyelmet és lehető látogatást. Az első irány a közegészségügyi, a második a kisdetek észbeli tehetségeinek okserű és nemzeti szellemben való fejlesztése, míg a harmadik a kisdetek nevelése és ápolása.» Eljenzés követte a beszédet, melynek végzetével a meghívott közönség a kiállítás megtekintésére indult.

A második teremben Halász Sarolta fővárosi gyermekkerttulajdonosnő apró növendékei, ünnepi ruhába öltözve, versekkel üdvözölték a vendégeket, majd egyes csoportokban bemutatták a gyermekkeri munkákat, papírfűzést, vesszőkötést, agyagmunkát és kivarrást. Ezzel a megnyitási ünnep véget ért s a közönség végignézte az érdekes és tanulságos kiállítást.

A szemle befejezése után a nagy közönség számára is megnyílt a kiállítás, melyet az első napon 165 felnőt és 45 gyermek látogatott meg fizetés mellett.

A kiállítás, melyet közelébb részletesen ismertünk, felolvasásokkal is össze van kötve, s több szakember tart koronkint előadásokat. A kiállított tárgyakról Gelléri Mór kiállítási titkár szerkesztett gondos lajtmot.

A kiállítás napjának estéjén a rendezőség társas vacsorát adott Szikszay udvari helyiségében a kiállítási iroda tagjai és igazgatója: Hoffmann Jolán kisasszony tiszteletére. A banketten jelen voltak a rendezőség nő- és férfi-tagjai majdnem teljes számmal és a kiállítási iroda tagjai.

Megemlítjük itt, hogy a kiállítás szervezésében és rendezésében az iroda igazgatója, Hoffmann Jolán k. a. és az irodalmi bizottság elnöke, Hampelné Pulszky Polixena urasszony, dr. Bókai János, György Aladár, Nendtwich J., Gelléri Mór, Glaser Marczel és Faragó Gyula fiatal orvosok stb. buzgólkodtak különösebben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Budapesti Szemle augusztusi füzetét dr. Heinrich Gusztáv érdekes irodalomtörténeti tanulmánya nyitja meg egy nagy népszerűségű régi magyar munkáról, «Argirus»-ról, mely Gergei Albert verseiben háromszáz év alatt sem évült el, s ma a nép ajkán is él. Heinrich szerint Gergei valószínűleg olaszból merítette tárgyát, de az eredeti forrás eddig ismeretlen. Akadt a mult évtizedekben Brassóban egy román költő, Barac szintén is, ki feldolgozta

Argirus királyfi és Tündér Ilona történetét s most a román irodalmi könyvek azt vitatják, hogy Argirus története voltaképpen román népmese; de könyvnyű kimutatni, hogy Barac és Gergei szövegét követte. Marczali Henrik egy negyven éves emlékiratot mutat be: «Gróf Bánffy Dénes emlékiratai az 1848-dik évi forradalomról.» Nagy Ernő «Államjogunk köréből» czimmezelt a kérdést fejtegeti: meddig terjed az országgyűlési tag mentelmi joga? Csiky Gergely e füzetben fejezi be «Az Atlasz család» czimű társadalmi regényét. Költemény Schillertől van hét, epigrammai apróságok, Vargha Gyula fordításában. Egy dolgozat a nem sokára szőnyegre kerülő «Mezőrendőri törvényjavaslatról» szól; egy másikban pedig Requinji Géza Amerikát és a canadai pacific-vaspályát ismerteti. Az «Értésítő» négy könyvet tárgyal: Kozma Andor «A tegnap és ma» czimű költemény-kötetét, Holstein «J. Reuchlin Komedién» czimű munkáját, Walras «Theorie de la monnaie»-ját (a pénz elméletét) s «Carlyle és Göthe levélváltását.» A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

A lélekidomár, Jókai legújabb regénye, melyet Révai testvérek «Jókai Mór újabb regényei» czimű füzetes vállalatban adnak ki, gyorsan halad a befejezése felé. Az ötkötetes regénynek most már 5-ik kötete is megkezdődött a 20—23 füzetekkel. A Révai-testvérek e füzetes kiadásában Jókaitól már három regény jelent meg (A lőcsei fehér asszony, Kis-királyok, Három márványfej) s a népszerű író műveinek megszerzését igen megkönnyíti, mert egy füzet ára csak 20 kr.

Ráth Mór füzetes kiadásai. A «Deák Ferencz emlékezete» czimű gyűjteményből a Levelek 4-ik füzete hagyta el a sajtót, s ebben Deáknak b. Wes-selényi Miklóshoz, Kossuth Lajoshoz, Csapody Pálhoz 1844—48-ban írt leveleit találjuk. Benvenuto Cellini önéletírásából pedig a 3-ik füzet kerül az olvasók kezébe, Szana Tamás fordításában. Egy füzet ára 40 kr.

Szegény ördögök, írta Békefi Antal, kitől nem régebben «Bíró előtt» czimű kötet jelent meg, apró rajzokkal, törvényszéki jelenetekkel. Az új kötet is e genret folytatja, a huszonegy kis elbeszélés leg-többjében a bíró, a törvény elé jut a hős, s ott fejlődik ki a szenvedélyek, az elhagyatottság, a csalódás, a nyomor egy-egy drámai mozzanata, vagy ott nyeri befejezését a rövid történet, melyet a szerző több vagy kisebb szerencsével — de általában elég jó érzékkel — fest, s a kis képekben nem hiányzik a jellemző és találó. A kötet a tehetség műve, mely a novellák megszokott modorosságát is kerüli s igyekezik új alakot találni. A könyv csinos kiállításban Szegeden jelent meg, Bába Sándor kiadásában és ára 1 frt.

A Franklin-társulat kiadásában legközelebb fog megjelenni «Az egyévi önkéntes a közös hadseregben és a m. k. honvédségben» czimű kézikönyv teljesen átdolgozott kiadása, mely az új véderő-törvény, rendeletek, szabályzatok és utasítások alapján kidolgozva, nélkülözhetetlen segédkönyvet nyújt egyévi önkéntes jelöltek és hatóságok számára. A mű szerzője Kacziányi Géza. Ára 1 frt.

Az Építési Tanácsadó czimű füzetes munkából, melyet Gonda Béla miniszteri műszaki tanácsos írt, s mely az építkezésekre, házak berendezésére vonatkozó tudnivalókat adja elő, a 4-ik füzetet adta ki